

Naturskyddsföreningen angående Kungälvs kommuns Grönplan

Naturskyddsföreningen anser att kommunen snarast behöver uppdatera Grönplan 2006. Vi skickade en skrivelse till Kungälvs kommun 2022-12-03 där vi motiverade vårt ställningstagande. Vi bifogade även ett utdrag ur den Valenkät vi genomförde hösten 2022.

Vi fick svar från Linda Andreasson 2022-12-09. I november 2023 besökte vi Öppet stadshus och pratade med Linda Andreasson om Grönplanen och frågade om arbetet med en ny Grönplan hade börjat.

Naturskyddsföreningen följer utvecklingen i Kungälvs kommun, tar del av beslut, läser planer och underlagsmaterial samt yttrar sig i planfrågor. Det är i dessa sammanhang tydligt för oss att kommunen behöver en ny Grönplan som ersätter den nuvarande från 2006.

Vi återkommer här med en uppdaterad skrivelse. I FÖP Ytterby och FÖP Kode har de gröna frågorna hanterats i grönstrukturplaner. En Grönplan är, till skillnad från en grönstrukturplan, ett strategiskt dokument som synliggör och utvecklar värden som naturen kan bidra med i en hållbar samhällsutveckling. Den bygger på nationella och regionala mål med gröna strategier för att värna biologisk mångfald och ekosystemtjänster med många nyttor, bland annat för att hantera klimatförändringar.

Bakgrund

Kungälvs kommun har en stor variation av gröna och blå miljöer. Naturen har mycket stort värde för boende och besökare men också för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Kustlinjen med hav, stränder, klippor och öar. Skogsområden med vildmark, sjöar och våtmarker. Landsbygd med jordbruk, betesmark, ängsmark, ädellövskog. Överallt i kommunen finns bebyggelse samlad i orter eller utspridd i landskapet. Bostadsbyggandet har ökat kraftigt de senare åren. Det ställer stora krav på samhällsplanering och den inverkan bebyggelsen har på grönska och natur.

Grönplanen är ett underlag i samhällsplaneringen som tar ett större grepp på de gröna frågorna.. Den visar sammanhang och helhetsbild av gröna värden i kommunen och minskar risken för fragmentering. Det handlar om överlevnad, om mat, luftkvalitet, rekreation, estetiska och sociala värden. Det handlar om gröna områden som stadens parker, värdefulla naturområden, naturreservat men också om fågelskydd, biotopskydd och naturvårdsavtal. Begreppet spridningskorridorer är grundläggande för biologisk mångfald och måste hanteras i såväl stadsmiljö som naturområden.

Naturskyddsföreningen hänvisar till den [Vägledning](#) som Naturvårdsverket publicerade hösten 2023. Vi har tagit del av [webbinarier](#) om arbetet med grönplanering med exempel från Borås samt från Kristianstad och Eskilstuna. Det framgår mycket tydligt i de dokument vi läst och filmer vi sett att arbetet med grönplanerna går hand i hand med översiktplaneringen.

Kommunen har påbörjat arbetet med en ny översiktplan, ÖP 2050. I likhet med ÖP är Grönplanen ett strategiskt dokument som skall förankras i politik, förvaltning och i samhället; hos medborgare, organisationer m fl.

Valenkät

I den *Valenkät* vi skickade till partierna i maj 2022 ställde vi följande fråga:

Fråga 4 Ny Grönplan. Den nuvarande *Grönplan för Kungälv*s kommun beslutades i KF 2006. Boverket och Naturvårdsverket publicerade i januari 2022 en ny vägledning för hur kommuner kan arbeta med grönplaneringen, fatta beslut om målsättningar, strategier, ställningstaganden och riktlinjer för arbetet. Grönplanen är därför en viktig pusselbit i en hållbar samhällsplanering och ett verktyg för att arbeta med miljömålen och Agenda 2030.

Kommer ert parti att verka för att kommunen beslutar om en ny, uppdaterad Grönplan och om att tillföra resurser för att utarbeta den? När under mandatperioden?

De svar vi erhöll är mycket positiva vilket framgår av *Bilaga 1 Utdrag ur Valenkät 2022*. I stort sett alla partier som svarade är medvetna om att Grönplanen behöver uppdateras och svarar till exempel att de kommer att starta arbetet direkt eller så snart som möjligt efter valet 2022.

Ny Grönplan i Kungälv?

Naturskyddsföreningen i Kungälv anser det mycket angeläget, ja till och med *brådskanie*, att kommunen beslutar om och påbörjar arbetet med ny Grönplan. Naturvårdsverket och Boverket tog fram Vägledningen *Grönplanera* redan i januari 2022. Den består av två delar. Den ena delen finns på Boverkets webbplats [PBL Kunskapsbanken](#) och handlar övergripande om grönplanering. Den andra delen finns på [Naturvårdsverkets webbplats](#) och är en fördjupad vägledning om att ta fram en Grönplan.

I vägledningen beskrivs hur grönstrukturen kan bidra i arbetet med till Agenda 2030. Flera av våra nationella och internationella målsättningar lyfter vikten av grönska i den bebyggda miljön och att planera bättre för ekosystemen i landskapet. *Grönstrukturen har en nyckelroll för att möta en rad olika utmaningar som samhället står inför. Förlust av biologisk mångfald, klimatförändringar och folkhälsa är utmaningar där grönområden kan göra stor skillnad på ett mångfunktionellt, kostnadseffektivt och hållbart sätt. (Boverket februari 2024).*

EU-parlamentet antog feb. 2024 en ny lag för att bevara naturen i alla medlemsländer – och för att återställa den. [Naturrestaurering: ta bättre hand om livsmiljöer i EU](#). Den nya lagstiftningen syftar till en grönare framtid genom specifika förändringar i naturvården och är en del av EU:s ansträngningar för att bevara den biologiska mångfalden i Europa.

Grönplanen behöver hantera områden där restaurering ska genomföras för att gynna den biologiska mångfalden; grunda vikar, strandängar, skogsmiljöer. Det gäller även vilken närnatur som skall skyddas vid de bostadsområden som vuxit upp de senaste 20 åren.

EU:s skogsstrategi, med Den nya gröna given och FIT 55 är andra regelverk som behöver

hanteras i Grönplanen. Skogsstyrelsen stödjer detta arbete, se vidare [Skogsstyrelsens hemsida](#)

Ytterligare motiv för att uppdatera Grönplanen är värdet av Naturbaserade lösningar, en metod som presenterades 2021. *Klimatförändringarna och förlusten av biologisk mångfald är på många sätt sammanlänkande, men det är också lösningarna.* ([Naturbaserade lösningar](#)).

De nordiska miljö- och klimatministrarna antog för första gången en **deklaration** om naturbaserade lösningar (<https://www.norden.org/no/node/76373>). Förslaget innebär att ministrarna åtagit sig att skala upp arbetet med åtgärder som utgår från naturens förmåga att lösa samhällsutmaningar som exempelvis utsläppsminskningar, klimatanpassning och arbete för människors hälsa ([Pressmeddelande Naturvårdsverket](#)).

Nordiska ministerrådet publicerade 2022-11-29 skriften *Stadsgrönska och ekosystemtjänster – en nordisk verktyglåda för grönblå strukturer*. Syftet med publikationen är att främja planering, byggande och förvaltning av grönblå strukturer och ekosystemtjänster i de nordiska länderna ([Publikation 20221129](#)).

Grönplan och mål i Agenda 2030

Naturskyddsföreningen menar att en *aktuell* Grönplan är en av förutsättningarna för att kommunens utveckling ska kunna främja biologisk mångfald, leverera viktiga ekosystemtjänster och bidra till klimatanpassning. Grönplanen har en viktig roll i fysisk planering som planeringsunderlag för en hållbar mark- och vattenanvändning. Grönplanen är också ett strategiskt dokument med visioner, mål och riktlinjer som visar *en långsiktig politisk viljeriktning med grönstrukturen*.

Om målen i Agenda 2030 ska kunna uppnås måste de *konkretiseras* i kommunens planarbete på ett tydligt sätt. Det ska finnas framskrivet i t ex detaljplaner avseende såväl bebyggelse som grönstruktur och blåstruktur.

Partiernas svar på fråga 4 i valenkäten visar politikens medvetenhet om behovet av att uppdatera Grönplan 2006.

Naturskyddsföreningen ställer avslutningsvis två frågor som vi önskar få svar på:

- Finns det ett politiskt beslut om att ta fram en ny Grönplan?
- Finns det en tidsplan för arbetet med en ny Grönplan och hur ser den i så fall ut?

Med vänliga hälsningar

Naturskyddsföreningen i Kungälv

Stig Johannesson, ordf

Helene Wåhlander, sekr

Bilaga 1: Utdrag ur Valenkät 2022